

Practical Hilkhhot Kibbud Av Vaeim for Parents and Adult Children

שמות פרק כ:א-יג

כבד את אביך ואת אמך למען יארכונו ימריך על האדמה אשר יקוק א-להיך נתן לך: ס

KIBBUD

2. דברים פרק ה:טו

כבד את אביך ואת אמך כאשר צוך יקוק א-להיך למען יארכונו ימריך ולמען ייטב לך על האדמה אשר יקוק א-להיך נתן לך: ס

KIBBUD

3. משלי פרק ג:ט-י

כבד את יקוק מהונך ומראשית כל תבואתך: וימלאו אסמריך שבע ותירוש יקבריך יפרצו: פ

Kibbud=expense

4. ויקרא פרק יט:ג

איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו אני יקוק א-להיכם:

YIR'AH

5. שמות פרק כא:יב-יז

מכה איש ומת מות יומת:

ואשר לא צדה והא-להים אנה לידו ושמתו לך מקום אשר ינוס שמה: ס
וכי יזד איש על רעהו להרגו בערמה מעם מזבחי תקחנו למות: ס
ומכה אביו ואמו מות יומת:
וגנב איש ומכרו ונמצא בידו מות יומת: ס
ומקלל אביו ואמו מות יומת: ס

-MAKEH

-MEKALLEL

6. ויקרא פרק כ:ט

כי איש איש אשר יקלל את אביו ואת אמו מות יומת אביו ואמו קלל דמיו בו:

-MEKALLEL

7. דברים פרק כא:יח-כא

כי יהיה לאיש בן סורר ומורה איננו שמע בקול אביו ובקול אמו ויסרו אתו ולא ישמע אליהם: ותפשו בו אביו ואמו והוציאו אתו אל זקני עירו ואל שער מקומו: ואמרו אל זקני עירו: "בננו זה סורר ומורה איננו שמע בקולנו זולל וסבא": ורגמהו כל אנשי עירו באבנים ומת ובערת הרע מקרבך וכל ישראל ישמעו ויראו: ס

-SORER UMOREH

8. דברים פרק כז:טז

ארור מקלה אביו ואמו ואמר כל העם אמן:

-MAKLEH

<https://www.theatlantic.com/family/archive/2021/01/why-parents-and-kids-get-estranged/617612/> A Shift in American Family Values Is Fueling Estrangement

Both parents and adult children often fail to recognize how profoundly the rules of family life have changed over the past half century.

By [Joshua Coleman](#)

Both sides often fail to recognize how profoundly the rules of family life have changed over the past half century. "Never before have family relationships been seen as so interwoven with the search for personal growth, the pursuit of happiness, and the need to confront and overcome psychological obstacles," the historian Stephanie Coontz, the director of education and research for the Council on Contemporary Families, told me in an email. "For most of history, family relationships were based on mutual obligations rather than on mutual understanding. Parents or children might reproach the other for failing to honor/acknowledge their duty, but the idea that a relative could be faulted for failing to honor/acknowledge one's 'identity' would have been incomprehensible."

Practical Hilkhos Kibbud Av Vaeim for Parents and Adult Children

Rambam Laws of Rebels 6:12

One whose father told him to transgress the words of Torah,
whether he told him to violate a DON'T or to not do a DO,
even one that is rabbinic -
you must not heed him,
as Scripture says:

“A person their mother and father you must fear and my Shabbats you must observe” –
all of you are obligated in my honor

מי שאמר לו אביו לעבור על דברי תורה,
בין שאמר לו לעבור על מצות לא תעשה או לבטל מצות עשה,
אפילו של דבריהם -
הרי זה לא ישמע לו
שנאמר איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו -
כולכם חייבין בכבודי.

Rambam Laws of Rebels 6:11

A *mamzer* is obligated in the *kavod* of his father and his *mora*
even though he is exempt for striking or cursing him until he repents.

Even if his father is wicked and a transgressor – he gives him *kavod* and is in *yir'ah* of him.

הממזר חייב בכבוד אביו ומוראו
אף על פי שהוא פטור על מכתו וקללתו עד שיעשה תשובה,
אפילו היה אביו רשע ובעל עבירות - מכבדו ומתיירא ממנו.

Tur Yoreh Deah 240

Rambam wrote . . .

It seems to me that since he is wicked – he is not obligated regarding his *kavod*
as we say regarding “their father left them a stolen cow – they are obligated to return it, because of
their father’s honor” . . .

כתב הרמב"ם . . .
וני"ל כיון שהוא רשע - אינו חייב בכבודו
כדאמרינן גבי הניח להן אביהן פרה גזולה חייבים להחזיר מפני כבוד אביהם . .

Practical Hilkhoh Kibbud Av Vaeim for Parents and Adult Children

Responsa Torah Lishmoh (the "Ben Ish Chai", 19th century Iraq) 270

Question:

Reuven was sitting laughing, and decreed on his grown son to do childish things –
to ride a stick in the courtyard and suchlike, which is the deed of small children –
and the son is ashamed to do such a foolish act –

is he obligated to do it against his will for the sake of kibbud av vaeim, or perhaps all such are exempt?

Answer . . .

certainly all such cases are exempt . . .

שאלה:

ראובן היה יתיב ובדיח, וגזר על בנו הגדול לעשות מעשה נערים –

לרכוב על המקל בחצר וכיוצא בזה, שהוא מעשה ילדים קטנים -

וזה הבן התבייש לעשות מעשה שטות כזה –

אם מחוייב לעשות בעל כורחו בשביל כבוד אב ואם, או דילמא כל כהא פטור? . . .

תשובה . . .

ודאי כל כהאי גוונא פטור . . .

Responsa Torah Lishmoh (the "Ben Ish Chai", 19th century Iraq) 266

Question:

A daughter whose father commanded her not to marry –

is she obligated to heed her father in this matter? . . .

Answer:

We hold that a woman is not obligated in *be fruitful and multiply*, and this is clear law, and there is not even a rabbinic obligation . . .

therefore she is obligated to uphold her father's command in this matter . . .

However, if she has another reason and interest in being married that touches on a matter of prohibition,

namely that she is afraid of the stumbling block of promiscuity should she remain single,

then of course she should not heed her father in this matter . .

שאלה:

בת אחת צוה אותה אביה שלא תנשא - אם היא מחוייבת לשמוע לאביה בדבר זה? והיא רוצה שתנשא כדי להוליד בנים, "ולא תהו בראה לשבת יצרה". יוריננו המורה לצדקה ושכמ"ה.

תשובה:

קי"ל אין אשה מצווה בפריה ורביה, וזו היא הלכה ברורה, וליכא חיובא אפילו מדרבנן . . .

ולכן מחוייבת היא לקיים מצות אביה בדבר זה . . .

מיהו - אם יש לה טעם אחר וסיבה אחרת במה שרוצה להנשא הנוגעת לענין איסורא, כי יראה היא מן מכשול של זנות אם

תשאר פנויה, אז אה"נ לא תשמע לאביה בזה . . .

Responsa MAHARIK 166

...
ואשר נסתפקת אם יש כח ביד האב למחות ביד בנו לישא אשה אשר יחפוץ בה הבן –
לע"ד נראה שאם היא אשה ההוגנת /ההוגנת/ לו שאין כח ביד האב למחות ביד הבן.
חדא: דאפילו לענין ממון אודי ליה רבנן לרבי ירמיה כמאן דאמר משל האב,
וכן פסקו כל פוסקי הלכות אשר ראיתי,
כל שכן הכא, שהוא דבר השייך בצער' דגופא, להניח האשה אשר חפץ בה ויצטרך לקחת אשה אחרת אשר לא תישר
בעיניו כל כך,

...
ועוד, דעד כאן לא מיפלגי אם משל אב אם משל בן אלא בדבר דשייך האב בגווה,
פרנסת האב שצורך גוף האב וקיומו,
אבל במלתא דלא שייך בגווי', כי הכא, פשיט' דאין כח לאב למחות בבן . . .
וגדולה מזו כתבו תוספו' שאנ"ץ בפרק קמא דקדושין בשם רבי' יצחק
דאפילו למאן דאמר משל בן הני מילי כגון שהאב נהנה מגוף הדבר כי הכא שהוא נהנה מממון הבן, אבל אם נדמן לו כבוד
אביו וחזרת אבידתו, כיון שאין האב נהנה בגוף האבידה, אין הבן חייב להפסיד אבידתו בשביל אביו, כל שכן וכל שכן למאן
דאמר משל אב . . .

...
You were in doubt whether a father has the power to object to his son marrying the woman he desires
to marry –

IMHO it seems that if she is a woman who is fit for him, the father has no power to object to the son.
First, because even with regard to money, the rabbis ruled for Yirmiyah in accordance with the position
that the parents bear the costs of honoring parents

...
Further, the dispute about costs applies only to things which are relevant to the father,
(e.g.) support of the father and sustaining him,
but something irrelevant to the father, like the case here, obviously the father has no power to object to
the son . . .

Tosafot Shantz wrote even beyond this in the first chapter of Kiddushin, in the name of Rabbi Yitzchak,
that even according to the position that children bear the costs, that refers only to cases where the
father gets direct benefit from the thing itself, such as the son's money, but if (For example) the son was
presented with a choice between honoring his father or reclaiming a lost object, since the father does
not benefit directly from the lost object, the son is not obligated to sustain the loss of the object for the
sake of his father, how much more so according to the one who rules that parents bear the costs . . .

Practical Hilkhoh Kibbud Av Vaeim for Parents and Adult Children

Rambam Laws of Rebels 6:10

One whose father or mother has a 'torn mind' –
one must make the effort to behave with them appropriately for their condition until they are shown mercy
but if one cannot stand up to this, because they have become very crazy –
one may leave them and go, and command other to direct them as appropriate for them.

RAAVAD

This is an incorrect ruling.

If one goes and leaves them, whom will one command to guard them?!

מי שנטרפה דעתו של אביו או של אמו –
משתדל לנהוג עמהם כפי דעתם עד שירוחם עליהן,
ואם אי אפשר לו לעמוד
מפני שנשתטו ביותר
יניחם וילך לו, ויצוה אחרים להנהיגם כראוי להם.
/השגת הראב"ד/ מי שנטרפה דעתו של אביו וכו' יניחם וילך לו ויצוה אחרים להנהיגם כראוי.
א"א
אין זו הוראה נכונה
אם הוא ילך ויניח לו, למי יצוה לשמרם?! עכ"ל.

Mishneh Torah, Laws of Rebels 1:1-7

How far does kibbud av vaeim extend?

Even if they took his purse of gold coins and threw it into the sea in his presence –

He must not humiliate them, nor trouble them, nor express anger at them,

Rather he must accept the decree of Scripture and be silent.

How far does their mora extend?

Even if he were wearing luxurious garments and sitting at the head in front of the community, and his father or mother came and tore his clothing and struck him on the head and spit in his face –

he must not humiliate them, rather he must be silent and be in awe and fear of the King of Kings of

Kings Who commanded him about this,

because if a flesh-and-blood king had decreed upon him something even more painful – he would not have been able to flinch at the matter,

how much more so to the One Who spoke and the world came into being as He willed.

עד היכן הוא כיבוד אב ואם?
אפילו נטלו כיס של זהובים שלו והשליכו בפניו לים –
לא יכלימם, ולא יצער בפניהם, ולא ינעוס כנגדם,
אלא יקבל גזירת הכתוב וישתוק;
ועד היכן מוראן?
אפילו היה לובש בגדים חמודות ויושב בראש בפני הקהל, ובא אביו ואמו וקרעו בגדיו והכווהו בראשו וירקו בפניו - לא יכלימם, אלא ישתוק ויירא מפחד ממלך מלכי המלכים שצוהו בכך,
שאילו מלך בשר ודם גזר עליו דבר שהוא מצער יתר מזה - לא היה יכול לפרסם בדבר,
קל וחומר למי שאמר והיה העולם כרצונו.

Practical Hilkhoh Kibbud Av Vaeim for Parents and Adult Children

Talmud Kiddushin 31a

When Rav Dimi came, he said:

Once (Dama ben Netinah) was wearing a gold diadem and sitting amongst the great of Rome, when his mother came and tore it off him, and slapped him upside the head and spit in his face, but he did not humiliate her.

כי אתא רב דימי אמר:
פעם אחת היה לבוש סירקון של זהב והיה יושב בין גדולי רומי,
ובאתה אמו וקרעתו ממנו,
וטפחה לו על ראשו וירקה לו בפניו,
ולא הכלימה.

Yerushalmi Peah 1:1 (15c)

Rabbi Abahu in the name of Rabbi Yochanan:

They asked Rabbi Eliezer: "Until where is kibbud av va'eim?"

He said to them: "You're asking me?! Go ask Dama ben Netinah!"

Dama ben Netinah was the Rosh Pater(k)[b]oli. One time his mother was slapping him on the forehead, and her slipper fell from her hand, and he extended it to her so that she would not be troubled.

Said Rabbi Chizkiyah:

He was a gentile from Ashkelon, and he was the Rosh Pater(k)[b]oli and the stone his father sat on – he did not sit on all his days and when his father died, he made it his divinity.

Once the *yashfeh*-stone of Benjamin (on the *Choshen Mishpat*) was lost.

They said: "Who has an equivalent jewel?"

They said: "Dama ben Netinah has."

They went to him, and settled on a price of 100 dinar.

He went, he tried to bring it to them, but he found his father asleep -

Some say: The key of the chest was sitting under his father's fingers;

Some say: The feet of his father were spread over the chest.

He came down to them. He said to them: "I cannot bring it to you."

They said: Perhaps he wants more pennies?

They offered him 200; they offered him 1000.

When his father awoke from his sleep, he left, and brought it to them.

They tried to buy it at the last price, but he did not accept it.

He said: "What, should I sell you the honor of my father for pennies? I will derive no benefit from the honor of my ancestors."

What did G-d pay him as reward?

Said Rabbi Yose son of Rabbi Bun:

On that very night his heifer bore a red heifer, and all Israel gave him its weight in gold and took it.

Said Rabbi Shabtai:

Scripture writes: *Justice and great charity He will not afflict* –

The Holy Blessed One does not delay giving the reward of gentile mitzvah-doers.

ירושלמי פאה א:א

רבי אבהו בשם רבי יוחנן:

שאלו את רבי אליעזר: "עד היכן הוא כיבוד אב ואם?"

אמר להן: "ולי אתם שואלין?! לכו ושאלו את דמה בן נתינה!?"

דמה בן נתינה ראש פטר(כ) [ב] ולי היה.

פעם אחת הית' אמו מסטרתו בפני כלכולי שלי,

ונפל קורדקון שלה מידה, והושיט לה שלא תצטער.

אמר רבי חזקיה:

גוי אשקלוני היה, וראש פטר(כ) [ב] ולי היה,

ואבן שישב עליה אביו - לא ישב עליה מימיו,

וכיון שמת אביו, עשה אות' יראה שלו.

פעם אחת אבדה ישפה של בנימן.

אמרו: "מאן דאית ליה טבא דכוותה?"

אמרו: "אית לדמה בן נתינה."

אזלון לגביה, ופסקו עמיה במאה דינר.

סליק, בעי מייתה להו, ואשכח אבוא דמיך

ואית דאמרין: מפתחא דתיבותא הוה יתיב גו אצבעתיה דאבוי

ואית דמרין: ריגליה דאבוא הוות פשיטא על תיבותא.

נחת לגבון. אמר לון: לא יכילית מיתותיה לכון.

אמ': דילמ' דו בעי פריטין טובן?

אסקוניה למאתים; אסקוניה לאלף;

כיון דאיתעיר אבוא מן שינתיה, סלק, ואייתותיה לון.

בעו מייתון ליה בפסיקוליה אחרייא, ולא קביל עלוי.

אמר: "מה אנא מזבין לכון איקרא **דאבהתי בפריטין**?! איני נהנה מכבוד אבותי כלום."

מה **פרע** לו הקדוש ברוך הוא שכר?

אמר רבי יוסי בי רבי בון:

בו בלילה ילדה **פרתו פרה אדומה ושקלו** לו כל ישראל **משקלה** זהב ונטלוה.

אמר רבי שבת:

כתיב **ומשפט ורב צדקה לא יענה** –

אין הקדוש ברוך הוא משהא מתן שכרן של עושי מצות בגוים.

Practical Hilkhoh Kibbud Av Vaeim for Parents and Adult Children

Talmud Kiddushin 31b

Rav Asi had an old mother.

She said to him: "I need cosmetics!"

He did them for her.

"I need a man!"

We'll look for you.

"I need a man as handsome as you!"

He left her and went to the Land of Israel.

He heard that she was coming after him. He came before Rav Yochanan and said to him: What is (the law) about leaving the Land for Outside the Land?

He said: Forbidden.

What if to greet my mother?

He said: I don't know.

He waited a little, then came again.

He said to him: Asi, you've decided to leave? May the Omnipresent return you in peace . . .

רב אסי הוה ליה ההיא אמא זקינה.

אמרה לי: "בעינא תכשיטין!" עבד לה.

"בעינא גברא!" נייעין לך.

"בעינא גברא דשפיר כותך!"

שבקה ואזל לארעא דישראל.

שמע דקא אזלה אבתריה, אתא לקמיה דרבי יוחנן, אמר לי: מהו לצאת מארץ לחוצה לארץ?

א"ל: אסור.

לקראת אמא, מהו?

א"ל: איני יודע.

[אתרח] פורתא, הדר אתא.

אמר ליה: אסי, נתרצית לצאת? המקום יחזירך לשלום . . .

Kiddushin 31b-32a

. . .

Evidence:

. . . a father and son . . . may feed each other the poor tithe.

If you say that the son pays the expense of kibbud, he would be paying his debt off out of the property of the poor?!

That's only talking about giving them extra.

If so, that which is said about that (in the next line of the text):

"Said Rabbi Yehudah: May a curse befall anyone who feeds his father the poor tithe."

If it's talking about giving extra, why is Rabbi Yehudah so disturbed?!

Even so, the matter is disgraceful in him.

ת"ש:

ב' אחים, שני שותפין, האב ובנו, הרב ותלמידו - פודין זה לזה מעשר שני, ומאכילין זה לזה מעשר עני;

ואי אמרת משל בן, נמצא זה פורע חובו משל עניים?!

לא צריכא - להעדפה.

אי הכי, היינו דקתני עלה:

אמר רבי יהודה: תבא מאירה למי שמאכיל את אביו מעשר עני;

ואי להעדפה, מאי נפקא מינה?!

אפילו הכי, זילא ביה מילתא.

. . .